

Nasjonal helse- og samhandlingsplan – høringsinnspill fra Norsk Fysioterapeutforbund

Norsk Fysioterapeutforbund mener at Meld. St. 9 (2023-2024) i all hovedsak peker i riktig retning. Vi konsentrerer vårt innspill på meldingens kapittel 3.

Rehabilitering og habilitering

I lys av flerfoldige rapporter - senest Riksrevisjonens undersøkelse av rehabilitering i helse- og omsorgstjenesteneⁱ, der det blant annet kommer frem at mange pasienter ikke får de rehabiliteringstjenestene de har behov for, at samhandlingen om disse pasientene ikke fungerer godt nok, at det er store geografiske forskjeller og mangelfull styring - hadde vi forventet tydeligere politiske grep for å sikre pasienter bedre rehabiliteringstjenester.

NFF mener at:

- habiliterings- og rehabiliteringspasienter bør prioriteres som ny pasientgruppe i helsefelleskapene
- de varslede rekrutterings- og samhandlingsmidlene må benyttes til utprøving av gjennomgående pasientforløp for rehabiliterings- og habiliteringspasientene

En forebyggende helsetjeneste

Det er positivt at Helsedirektoratet skal få konkrete utredningsoppdrag om forebyggende tjenester.

Det er samtidig bra at regjeringen legger vekt på forebygging og mestring i helsefelleskapene, samt at det skal bli enklere å komme i kontakt med frisklivs-, lærings- og mestringsvirksomhet. At det i tillegg åpnes for å vurdere lovendringer på dette området er også positivt.

Norsk Fysioterapeutforbund har i mange år tatt til orde for at frisklivssentraler bør lovfestes. Når regionale helseforetak ønsker å redusere døgnbasert rehabilitering, peker de på frisklivssentraler som et aktuelt tilbud til pasientene etter at de er ferdigvurdert av spesialisthelsetjenestenⁱⁱ. Dette bekymrer oss. I dag har bare 61 prosent av kommunene har egen frisklivssentralⁱⁱⁱ. Mange av disse har svært knappe personalressurser. Pasientene vil i mange tilfeller ha behov for mer spesialisert rehabilitering. Hvert år erfarer vi at kommuner med trang økonomi ønsker å legge ned/reducere stillinger på dette området. Mye tyder på at det gjøres blant annet fordi frisklivssentraler ikke er lovpålagt.

NFF mener at:

- forslagene fra regjeringen støttes
- alle kommuner skal ha velfungerende frisklivssentral - dette bør lovfestes

Arbeid og helse

Samarbeidet mellom Arbeids- og integreringsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet og deres underliggende etater^{iv} er positivt. Norsk Fysioterapeutforbund støtter regjeringen i at arbeid både er viktig for den enkeltes helse og bidrar til å redusere sosial ulikhet, som igjen er viktig for folkehelsen.

Muskel- og skjelettsykdommer, som fortsatt er årsaken til størst legemeldt sykefravær^v, er langt nede på prioriteringslisten både i spesialisthelsetjenesten og i kommunal helse- og omsorgstjeneste. Gjennom arbeidsrettet rehabilitering der tiltak fra både helsetjenesten, NAV og arbeidsgiver ved behov settes inn samtidig, kan målet om at flere med helseutfordringer kan delta i arbeidslivet nås.

Regjeringen vil prøve ut nye modeller for tjenestesamhandling og samfinansiering. Det er viktig å inkludere muskel- og skjelettpasientene, ikke bare personer med psykiske helseproblemer og rus, i utprøvingen.

NFF mener:

- Sektorsamarbeid er nødvendig, og erfaring viser at økonomiske stimulerings tiltak virker positivt
- Muskel- og skjelettsykdommer må sammen med psykiske lidelser og rus prioriteres i kommunal arbeidsrettet rehabilitering

Allmennhelsetjeneste, kompetanse og oppgavedeling

Det er positivt at regjeringen legger opp til en tverrfaglig allmennhelsetjeneste. Med bakgrunn i høyt sykefravær på grunn av muskel- og skjelettlidelser og søkelys på arbeidsrettet rehabilitering, må det legges til rette for at fysioterapeuter skal inngå i slike tverrfaglig felleskap. Det er gode internasjonale erfaringer med slik oppgavedeling mellom leger og fysioterapeuter.

Regjeringen vil vurdere offentlig spesialistgodkjenning for flere grupper fysioterapeuter og starte et arbeid med sikte på å utarbeide en retningslinje for masterutdanning i allmennfysioterapi som skal inkluderes i RETHOS. Dette er gode tiltak, som er en logisk følge av satsingene i stortingsmeldingen, og bør få bred politisk støtte sett i lys av fysioterapeuters rolle i forebygging, mestring, habilitering og rehabilitering, arbeidshelse og arbeidsrettet rehabilitering. Henvisningsrett for fysioterapeuter er også naturlig å vurdere i denne sammenhengen. Henvisningsrett for fysioterapeuter vil gjøre det enklere for pasienten og spare både pasient og fastlege for et ekstra legebesøk.

NFF mener:

- Tverrfaglig allmennhelsetjeneste der fysioterapeuter inngår, vil bidra til bedre tilbud for befolkningen – på rett sted og til rett tid
- Offentlig spesialistgodkjenning og henvisningsrett til fysioterapeuter må prioriteres
- Det er positivt med RETHOS-retningslinje for masterutdanning i allmennfysioterapi

ⁱ <https://www.riksrevisjonen.no/globalassets/rapporter/no-2023-2024/rehabilitering-i-helse-og-omsorgstjenestene.pdf>

ⁱⁱ <https://www.helse-sorost.no/48fdb8/contentassets/acf89feb897042578d882f720301000f/behovsvurdering.pdf>

ⁱⁱⁱ <https://www.ssb.no/statbank/table/13533>

^{iv} https://www.helsedirektoratet.no/tema/arbeid-og-helse/Strategi%202021%20%E2%80%93%20Strategi%20for%20fagfeltet%20arbeid%20og%20helse.pdf/_attachment/inline/5a1a73df-bed0-4d3c-890f-ff15839ed62a:534106be0bae56cd647d35845769395968a9ed59/Strategi%202021%20%E2%80%93%20Strategi%20for%20fagfeltet%20arbeid%20og%20helse.pdf

^v <https://www.nav.no/no/nav-og-samfunn/statistikk/sykefravar-statistikk/relatert-informasjon/arkiv-sykefravaersstatistikk-per-3.kvartal-2023>